

Fylkesmannen i Østfold
Område landbruk
Postboks 325
1502 Moss

Rapport. Skolehagen - økologisk mat i Østfold 2006.

Grønn Hverdags prosjekt skolehagen - økologisk mat i Østfold mottok prosjektmidler fra landbruks – og matdepartementet og fra Fylkesmannen i Østfold. Dette på bakgrunn av prosjektbeskrivelser og budsjett datert 22.02.06 og 31.05.06

Prosjektplanene bestod av to deler og er gjennomført som en helhetlig satsing.

1. Kurs i anlegging av skolehage og ekskursjon (FMLA)
2. Skolehagen - økologisk mat i Østfold (LMD)

1. Kurs i anlegging av skolehage og ekskursjon.(FMLA) Gjennomføring og måloppnåelse.

Ekskursjon ble arrangert 12.september med besøk på Geitemyra og Manglerud skolehager i Oslo. 20 deltakere fra ulike virksomheter deltok. (Alle hadde deltatt på tidligere skolehagekursene i regi av Grønn Hverdag). Tore Faller fra Oslo kommune var guide og formidlet både inspirasjon og kunnskap. Kurs i anlegging av skolehage er planlagt til 26. januar 2007. (etter avtale med Fylkesmann). Dette på bakgrunn av tilbakemelding fra skolene. Et teoretisk kurs i anlegging av skolehage ønskes så nær opp til en eventuell vårønn som mulig.

Målet med Grønn Hverdags skolehagekurs er å gi motivering, kunnskap og praktisk hjelp til etablering av selve skolehagen. Pr. dato har Borge skole SFO anlagt skolehage. De første potetene ble høstet i september samtidig ble det plantet frukttrær. Bilder fra skolehagen og potethøsten ligger på www.fredrikstad.kommune.no/borge

Andre skoler og barnehager under oppstart er Tomb Jordbruksskole, Trosvik skole i Fredrikstad, Leie Barnehage og Naturbarnehaver i Skiptvet og Fredrikstad.

2. Skolehagen - økologisk mat i Østfold (LMD) Gjennomføring og måloppnåelse.

Grønn Hverdag ønsket å benytte Fredrikstad kommune som en pilot for å styrke den spirende interessen for skolehage, og å fremme økologisk mat i Østfold ved å jobbe tverretattlig i kommunen. Det ble laget egen fremdriftsplan for dette arbeidet ref. prosjektplan 31.05.06.

Planen hadde tre mål og måloppnåelsen er sammenfallende med pkt. 1.

* Å klargjøre arealer for skolehager:

Grønn Hverdag leder ressursgruppe for skolehage. Gruppen har vært på befaringer, koordinert praktisk hjelp, bidratt med veiledning og kurs i arealplanlegging. Ressursgruppa er viktig for å sikre tverretattlig forståelse for skolehagen i hele kommunen og for å bistå den enkelte skole / lærer i etablering. Gjennom dette arbeidet er det "åpnet en ny dør." Når skoler og barnehager rehabiliterer sine uteområder får Grønn Hverdag anledning til å komme med forslag om hvorledes virksomheten kan innarbeide en skolehage. (dette har medført en endring i henhold til budsjett)

* Grønn skolehagegourmet - ressursgruppe ernæring.

Kurs i bruk av mat fra skolehage ble arrangert 12. desember. Tema på kurset var bruk av gresskar. 16 deltok og kurset fikk fin media omtale på lokal tv til NRK. Foruten oppskrifter, var det info om dyrking av gresskar og ernæring. En helsesøster deltar som ressursperson i nettverk for skolehager ved behov. Dette også fordi frukt og grønt er et satsingsområde i skolen og skolehagen kan bidra til "selvberging"

* Mer frukt og grønt i skolen.

Gjennom arbeidet med Miljøfyrtårn er tilbud om økologisk frukt og grønt bedret (4 barnehager og ny abonnementsordninger) Prosjektplanen skisserte et samarbeid med skolens miljøutvalg og FAU. Miljøutvalgene har ikke helt "funnet sin form" og Grønn Hverdag har derfor samarbeidet med FAU og lokalsamfunnsutvalgene. Eks. aksjon epler som satte fokus på bruk av epler i hager som ikke benyttes.

Flere lokalsamfunn har startet samarbeid med skolen om en kombinasjon av skolehage - parsellhage. (Grønn Hverdag og Fredrikstad kommune drar på befaring til Haugesund i mars 07 hvor et slikt samarbeid er i gang)

Regnskap.

1. Regnskap for prosjektmidler fra FMLA blir sendt Fylkesmannen 29. januar (etter skolehagekurset 26.januar)

2. Regnskap midler fra LMD kr. 50 000:

Regnskapet avviker fra budsjettet i punkt 1 tilskudd til etablering og driftsplan. Dette fordi det ikke har vært behov.

Ressursgruppe for skolehage.

Prosjektledelse 5 dagsverk m/ møter og befaring	17500
Kurs i arealplanlegging	10000
Tilskudd til utdanning (lærer v/ Trosvik skole)	3000
Porto, materiell	700
Kjøring	250

Ressursgruppe ernæring:

Prosjektledelse 4 dagsverk	14000
Grønn Skolehagegourmet honorar v/ Bård Greni	6000
Råvarer inkl moms	1600
Porto til invitasjon (ikke nok med bare e-post)	300
Undervisningsmateriell	500
Miniskolehagen	500
Reise	250

Frukt og grønt i skolen

Prosjektledelse/ informasjonsmøter 4 dagsverk	14000
Møtekostnader m/servering	2000
Eple aksjon materiell	1000
Sum utgifter	71600

Egne midler, Grønn Hverdag	21 600
<u>Støtte, Landbruksdepartementet</u>	<u>50 000</u>
Sum	71 600

Fredrikstad 13.desember 2006

mvh

Reidun Sørli

Grønn Hverdag